

[Pradžia](#) > ... > [Kreipimasis | Teismą](#) > [Teisinė Pagalba](#) > Spain

Teisinė pagalba

Ispanija

Turinį pateikė

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Kokios išlaidos yra susijusios su teismo procesu ir kas paprastai turi jas padengti?

Ispanijoje teisingumo administravimas yra nemokamai teikiama viešoji paslauga. Mokesčių ar rinkliavų už naudojamą paslaugą nėra. Tačiau bylinėjimasis paprastai sukelia tam tikras išlaidas, kurias dažniausiai sudaro šie elementai:

1. advokato (isp. *abogado*) ir teismo atstovo (isp. *procurador*) honorarai;
2. pranešimų skelbimo oficialiuose leidiniuose išlaidos;
3. užstatai, reikalingi, kad būtų galima pateikti tam tikrus apeliacinius skundus;
4. mokėjimai ekspertams.

Apskritai atitinkama šalis šias išlaidas turi sumokėti iš anksto. Proceso pabaigoje teismas turi nuspręsti, kas galiausiai turėtų padengti šias išlaidas – Ispanijoje tai vadinama „nurodymu sumokėti išlaidas“ (isp. *condena en costas*), reglamentuojamu pagal principą „moka pralaimėtojas“.

2 Kas konkrečiai yra teisinė pagalba?

Pagal Ispanijos konstitucijos 119 straipsnį teisinė pagalba yra procedūra, kurios pagrindu pakankamai lėšų neturintiems ir tai įrodžiusiems asmenims suteikiamos tam tikros lengvatos, daugiausia tai yra atleidimas nuo pareigos sumokėti advokato ir teismo atstovo honorarus ir išlaidas ekspertų parodymams, garantijoms, žyminiams mokesčiams ir kt.

Be kita ko, tokie mokėjimai apima:

1. teisinės konsultacijas iki teismo bylos nagrinėjimo;
2. advokato ir teismo atstovo honorarus;
3. pranešimų skelbimo oficialiuose leidiniuose išlaidas;
4. užstatus, reikalingus, kad būtų galima pateikti tam tikrus apeliacinius skundus;
5. mokėjimus ekspertams.

Į minėtąsias teises tik tarpvalstybiniuose ginčuose (po to, kai Teisinės pagalbos įstatymas (isp. *Ley de asistencia Jurídica Gratuita*) buvo reformuotas 2005 m. liepos 18 d. Įstatymu Nr. 16/2005, jį suderinant su Direktyva 2002/8/EB) įtraukti šie elementai:

- a) vertimo žodžiu paslaugos;
- b) dokumentų vertimas raštu;
- c) kelionės išlaidos, kai reikalaujama atvykti asmeniškai;
- d) advokato gynyba ir teismo atstovo atstovavimas, net jeigu tokia gynyba ir atstovavimas nebūtini ir jeigu

teismas nurodo juos vykdyti siekdamas užtikrinti šalių lygybę.

3 Kokie yra teisinės pagalbos suteikimo reikalavimai?

Visi ES piliečiai, galintys įrodyti, kad turi nepakankamai lėšų (tarpvalstybiniuose ginčiuose tai taikoma tik fiziniams asmenims).

a) Trečiųjų šalių piliečiai, teisėtai gyvenantys Ispanijoje arba turintys tarptautinėse konvencijose pripažintą teisę šia teise taip pat naudojami tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir ES piliečiai.

b) Darbo teisės bylose – bet kuris įdarbintas asmuo, neatsižvelgiant į jo pilietybę ir turimas lėšas.

c) Viešajam interesui atstovaujančios asociacijos ir fondai.

Baudžiamajame, administraciniame ir parengiamajame administraciniame procese – užsienio piliečiai, galintys įrodyti, kad turi nepakankamai lėšų bylinėjimuisi, net jeigu jie Ispanijoje gyvena neteisėtai.

Neatsižvelgiant į lėšų bylinėjimuisi turėjimą, teisė į teisinę pagalbą suteikiama nusikaltimų dėl lyties, terorizmo ir prekybos žmonėmis aukoms, taip pat nepilnamečiams ir psichikos sutrikimų turintiems asmenims, kai jie nukentia nuo prievartos ir netinkamo elgesio, o jeigu nukentėjusysis miršta, ši teisė taikoma gyviems likusiems šeimos nariams, jeigu jie nėra nusikalstamos veikos vykdytojai.

Panašiai, neatsižvelgiant į lėšų bylinėjimuisi turėjimą, teisinė pagalba skiriama asmenims, kurie gali įrodyti, kad dėl nelaimingo atsitikimo sukeltų nuolatinių pasekmių jie visiškai negali įprastai dirbti ar verstis profesija ir jiems reikia kitų žmonių pagalbos, kai ginčo dalykas yra reikalavimas atlyginti patirtą žalą.

Gynybai darbo bylų teismuose nagrinėjamose bylose – darbuotojai ir socialinės apsaugos sistemos išmokas gaunantys asmenys, neprivalėdami įrodyti nepakankamų lėšų.

Tarpvalstybiniuose ginčiuose minėtą teisę galima gauti, jeigu atitinkamas asmuo gali įrodyti, kad proceso išlaidų negalima padengti dėl pragyvenimo lygio skirtumų tarp valstybės narės, kurioje tas asmuo gyvena, ir Ispanijos.

4 Ar teisinė pagalba teikiama visų rūšių bylose?

Teisinė pagalba gali būti skiriama visų rūšių bylose, tiek nagrinėjamose ginčo tvarka, tiek ir ne ginčo tvarka, jeigu bylos vertė viršija 2 000 EUR, išskyrus atvejus, kai dėl bylos dalyko reikalinga advokato pagalba, ir teisinė pagalba apima visas procedūras, bet kokius galimus apeliacinius skundus ir teismo sprendimų vykdymą.

Bylose, kurių vertė mažesnė negu 2 000 EUR ir kuriose nėra būtinos advokato ir teismo atstovo paslaugos, teisinės pagalbos taip pat galima prašyti, kai kita bylos šalis turi teisinį atstovą arba kai teisėjas arba teismas konkrečiai nurodo užtikrinti šalių lygybę.

5 Ar yra specialių procedūrų, taikomų ypatingais atvejais?

Per 15 darbo dienų nuo prašymo gavimo laikinai teisinę pagalbą gali skirti advokatų asociacija (isp. *Colegio de Abogados*) arba ji gali būti skiriama teismo nurodymu.

6 Kur galiu gauti teisinės pagalbos prašymo formą?

Ją galima gauti iš advokatų asociacijos teisinės pagalbos tarnybos (isp. *Servicio de orientación jurídica*), teismų kanceliarijų (*Decanatos de los Juzgados*) ir provincijų teisinės pagalbos komisijų (*Comisiones provinciales de Asistencia Jurídica Gratuita*).

Bendroji advokatų taryba (isp. *Consejo General de la Abogacía Española*) administruoja piliečiams skirtą interneto portalą teisei pagalbai gauti (isp. [Justicia Gratuita](#)) – portale, bet kitų dalykų, galima užpildyti teisinės pagalbos prašymo formą arba pasitikrinti, ar yra įvykdytos finansinės sąlygos, kurias reikia atitikti, kad būtų galima pasinaudoti teisine pagalba, tačiau dokumentus ir prašymą visada reikia pateikti toliau išdėstytu būdu.

Kur kreiptis

Teisinės pagalbos prašymai kartu su atitinkama dokumentacija turi būti pateikiami tos vietovės, kurioje yra pagrindinę bylą nagrinėjantis teismas, advokatų asociacijos teisinės pagalbos tarnyboms arba pareiškėjo nuolatinės gyvenamosios vietos teismui, jeigu byla dar neiškelta.

7 Kokius dokumentus reikia pateikti kartu su teisinės pagalbos prašymo forma?

Dokumentus, susijusius su:

1. atitinkamo asmens ir jo šeimos narių finansine padėtimi;
2. asmeninėmis ir šeimos aplinkybėmis;
3. prašoma teisine apsauga.

Konkrečiau – šiuos dokumentus:

- įmonių pelno mokesčio sumokėjimo patvirtinimą (isp. *Certificado de liquidación del Impuesto sobre Sociedades*) (juridinių asmenų atveju);
- viešojo intereso deklaracijos arba įrašo fondų registre (isp. *Registro de Fundaciones*) fotokopiją (juridinių asmenų atveju);
- nuolatinės pareiškėjo gyvenamosios vietos valdžios institucijų išduotą turto nuosavybės patvirtinimą (isp. *Certificado de signos externos*);
- gyvenamosios vietos registracijos patvirtinimą (isp. *Certificado de empadronamiento*);
- nedarbo ir išmokų gavimo laikotarpio patvirtinimą iš INEM;
- valstybinės pensijos gavimo patvirtinimą (isp. *Certificado de cobro de pensiones publicas*);
- Valstybinės viešojo įdarbinimo tarnybos (isp. *Servicio Público de Empleo Estatal – SPEE*) pažymą, kuria įrodomas nedarbo išmokų gavimas ir laikotarpis, kuriuo jos skiriamos.
- kitus dokumentus (bet kurį dokumentą, kuriuo įrodomi išdėstyti faktai).

Vis dėlto, siekdamas pagreitinti prašymo nagrinėjimo procesą, advokatų asociacijos, gavusios tiesioginį įgaliojimą, keleto iš minėtų pažymų gali prašyti bylos šalių vardu.

8 Kam turiu pateikti teisinės pagalbos prašymą?

Teisinės pagalbos prašymai turi būti pateikiami tos vietovės, kurioje yra pagrindinę bylą nagrinėjantis teismas, advokatų asociacijos teisinės pagalbos tarnyboms arba pareiškėjo nuolatinės gyvenamosios vietos teismui, jeigu byla dar neiškelta. Pastaruoju atveju teismas prašymą turi nedelsdamas perduoti teritorinę jurisdikciją turinčiai advokatų asociacijai.

Kilus tarpvalstybiniams ginčams tokios asociacijos yra laikomos gaunančiosiomis institucijomis. Kilus tokiems ginčams prašymą išduodanti institucija yra pareiškėjo įprastinės arba nuolatinės gyvenamosios vietos advokatų asociacija.

ES pilietis, kurio valstybė yra Europos sutarties dėl teisinės pagalbos prašymų perdavimo susitariančioji šalis, gali kreiptis į savo šalies paskirtą centrinę instituciją prašydamas įgyvendinti sutartį.

Prašymas turi būti pateiktas prieš iškeliant bylą arba, jeigu teisinės pagalbos prašo atsakovas, prieš ginčijant prašymą. Tačiau tiek pareiškėjas, tiek atsakovas vėliau gali prašyti suteikti teisinę pagalbą, tik tokiu atveju jis turi pateikti įrodymus dėl pasikeitusių finansinių aplinkybių.

9 Kaip sužinoti, ar turiu teisę į teisinę pagalbą?

Advokatų asociacija gali priimti šiuos laikinus sprendimus:

- a) pranešti atitinkamam asmeniui, kad prašyme yra trūkumų, kuriuos galima ištaisyti per 10 dienų, o jų neištaisius prašymas bus paliktas nenagrinėtas;
- b) paskelbti, kad prašymas neleistinas ir nepagrįstas ir apie tai pranešti Teisinės pagalbos komisijai;

c) paskelbti, kad prašymas atitinka teisinius reikalavimus – tuo atveju advokatų asociacija daugiausia per 15 dienų skiria advokatą, apie tai pranešdama Teismo atstovų asociacijai (isp. *Colegio de Procuradores*), kad pastaroji per 3 dienas paskirtą teismo atstovą. Advokatų asociacija prašymą perduoda Teisinės pagalbos komisijai galutinai patvirtinti.

Jeigu advokatų asociacija per 15 dienų nepriima sprendimo, pareiškėjas turi savo prašymą siųsti tiesiogiai Teisinės pagalbos komisijai, o ši, tikrindama informaciją ir dokumentus, turi nedelsdama nuspręsti laikinai skirti advokatą (isp. *abogado* ir teismo atstovą (isp. *procurador*).

Galutinį sprendimą, ar skirti teisinę pagalbą, Teisinės pagalbos komisija turi priimti daugiausia per 30 dienų nuo bylos gavimo. Jeigu, praėjus 30 dienų, sprendimas dar nepriimtas, patvirtinami advokatų asociacijos ir Teismo atstovų asociacijos priimti laikinieji sprendimai.

Per tris dienas apie sprendimą turi būti pranešta pareiškėjui, advokatų asociacijai, Teismo atstovų asociacijai ir bylą nagrinėjančiam teismui arba pirmininkaujančiam teisėjui, jeigu byla dar neiškelta.

10 Ką turėčiau daryti, jei turiu teisę į teisinę pagalbą?

Jeigu esate ieškovas, prieš iškeldami bylą, turite pateikti prašymą vietovės, kurioje yra pagrindinę bylą nagrinėsiantis teismas, advokatų asociacijai arba nuolatinės pareiškėjo gyvenamosios vietos aukščiausio rango teismui.

1. Jeigu esate atsakovas, prašymą turite pateikti prieš ginčydami ieškinį. Atsakovo pateiktas prašymas bylos nagrinėjimo nesustabdo; tačiau teismas savo iniciatyva arba atitinkamo asmens prašymu gali nurodyti sustabdyti bylos nagrinėjimą, kol bus priimtas sprendimas dėl teisinės pagalbos skyrimo ar atsisakymo ją skirti.

Tarpvalstybiniuose ginčiuose, kuriuose prašoma teisinės pagalbos, kad bylą būtų galima iškelti kitoje valstybėje narėje, prašymas taip pat gali būti teikiamas įprastinės arba nuolatinės pareiškėjo gyvenamosios vietos advokatų asociacijai (jeigu Ispanijos gyventojas susiduria su ginču kitoje valstybėje).

11 Kas parinks man advokatą, jei turiu teisę į teisinę pagalbą?

Bendroji taisyklė yra ta, kad teisininką advokatų asociacija skiria pagal budėjimo tvarkaraštį. Tačiau įmanoma, kad atitinkamas asmuo paskirtų savo advokatą, jeigu advokatas atsisako teisės už savo paslaugas gauti užmokestį.

12 Ar teikiant teisinę pagalbą padengiamos visos teismo proceso išlaidos?

Teisinės pagalbos lėšomis padengiamos šios išlaidos:

1. teisinės konsultacijos iki teismo bylos nagrinėjimo;
2. advokato ir teismo atstovo honorarai;
3. pranešimų skelbimo oficialiuose leidiniuose išlaidos;
4. užstatai, reikalingi, kad būtų galima pateikti tam tikrus apeliacinius skundus;
5. mokėjimai ekspertams.
6. 80 proc. sumažinamas užmokestis už notarinius dokumentus ir pažymas iš turto ir komercinės veiklos registru.

Be to, tarpvalstybinių ginčų atvejais, kai bylą nagrinėjantis teismas mano, jog būtinas asmeninis dalyvavimas, padengiamos vertimo žodžiu ir dokumentų vertimo raštu bei kelionės išlaidos.

13 Kas padengia kitas išlaidas, jei turiu teisę gauti tik ribotą teisinę pagalbą?

Kai pajamos yra daugiau negu du kartus didesnės, tačiau ne daugiau kaip penkis kartus didesnės už nacionalinį minimalų darbo užmokestį, Teisinės pagalbos komisija gali išimties tvarka skirti teisinę pagalbą remdamasi pareiškėjo asmeninėmis ir šeimos aplinkybėmis.

Atsižvelgiama į pareiškėjo šeimos aplinkybes, vaikų ar išlaikomų šeimos narių skaičių, žyminius mokesčius ir kitas bylos iškėlimo išlaidas ar kitas panašaus pobūdžio išlaidas, kai jos objektyviai įvertinamos ir bet kuriuo atveju kai pareiškėjas turi specialios kategorijos didelės šeimos tiesiosios aukštutinės linijos giminaičio statusą.

Tomis pačiomis sąlygomis, kokios išdėstytos pirmesnėje dalyje, teisinė pagalba gali būti skiriama remiantis pareiškėjo sveikatos būkle ir gali būti skiriama neįgaliesiems, nurodytiems 2003 m. gruodžio 2 d. Įstatymo Nr. 51/2003 dėl vienodų galimybių, nediskriminavimo ir visuotinio prieinamumo neįgaliesiems 1 straipsnio 2 dalyje, taip pat juos išlaikantiems asmenims, kai tokie asmenys jų vardu ir jų interesais dalyvauja bylose, jeigu šios bylos yra susijusios su jų sveikatos ar neįgalumo būkle, dėl kurios taikomas toks išimtinis pripažinimas.

Tokiais atvejais atitinkama Teisinės pagalbos komisija turi konkrečiai nustatyti, kokios 6 straipsnyje nurodytos lengvatos taikomos pareiškėjui.

Nepadengtas teismo bylos nagrinėjimo išlaidas turi sumokėti atitinkamas asmuo, kol teismas priims sprendimą dėl išlaidų. Jeigu sumokėti išlaidas nurodoma kitai šaliai, būtent iš jos dalinis teisinės pagalbos gavėjas atgauna tas teismo bylos nagrinėjimo išlaidas, kurias jam gali būti tekę padengti.

Kitoje ES valstybėje gyvenančių piliečių atveju minėtoji taisyklė taikoma rizikos ribojimo metodu, atsižvelgiant į pragyvenimo lygį gyvenamosios vietos valstybėje, kad pareiškėjui nebūtų padaryta žalos.

14 Ar teisinė pagalba taip pat apima apeliacinius skundus?

Kai dėl tam tikro ginčo pripažįstama teisė gauti teisinę pagalbą, ji galioja visoms su ginču susijusioms procedūroms ir įvykiams, įskaitant vykdymą, jeigu tai įvyksta per dvejus metus nuo sprendimo priėmimo pirmąja instancija, taip pat visiems apeliaciniams skundams, kuriais skundžiami teismo sprendimai tame pačiame ginče, ir papildomo prašymo pateikti nereikia.

15 Ar teisinė pagalba gali būti nutraukta nesibaigus teismo procesui (arba net atšaukta po teismo proceso)?

Sprendimas, kuriuo skiriama teisinė pagalba, gali būti atšauktas, jeigu jis buvo priimtas remiantis neteisingu pareiškėjo pareiškimu, jo pateikta melaginga arba nepilna informacija.

Teisinės pagalbos apmokėjimas gali būti nutrauktas, jeigu per trejus metus asmens, kuriam ji buvo skirta, finansinė padėtis pagerėja.

Pasitvirtinus bet kuriam iš šių scenarijų, taikoma bendroji taisyklė: išlaidas sumoka bylą pralaimėjusi šalis.

16 Ar galiu apskųsti atsisakymą suteikti teisinę pagalbą?

Sprendimą dėl teisinės pagalbos per 10 dienų nuo pranešimo apie sprendimą galite apskųsti raštu Teisinės pagalbos komisijai. Dėl jūsų apeliacinio skundo spręs kompetentingas teismas.

17 Ar teisinės pagalbos prašymas sustabdo senaties terminą?

Pagal Teisinės pagalbos įstatymo 16 straipsnį šiuo prašymu procesas iš esmės nesustabdomas. Siekdamas, kad nesueitų teisės pateikti ieškinį senaties terminas arba kuri nors šalis neprarastų teisės į teisminį nagrinėjimą dėl laikotarpio pabaigos, teismo tarnautojas savo iniciatyva arba šalių prašymu gali nurodyti sustabdyti laikotarpį, kol bus nuspręsta, ar suteikti teisinę pagalbą, arba kol bus laikinai skirtas advokatas ir teismo atstovas tais atvejais, kai teisinis atstovavimas yra arba privalomas, arba reikalingas siekiant teisingumo, jeigu prašymas buvo pateiktas per civilinio proceso teisės aktuose nustatytus terminus.

Jeigu prašymas pateikiamas prieš pradėdant procesą, o ieškinys gali būti paveiktas dėl senaties termino pabaigos arba dėl laikotarpio pabaigos, bet kuris toks terminas nutraukiamas arba sustabdomas, kol, atitinkamai, laikinai paskiriamas advokatas ir, jei privaloma, teisinės pagalbos teismo atstovas, veikiantis pareiškėjo vardu; ir, jei tokio advokato ar atstovo negalima paskirti, kol bus priimtas galutinis administracinis sprendimas dėl teisinės pagalbos suteikimo arba nesuteikimo.

Senaties terminas pradedamas skaičiuoti iš naujo, kai pareiškėjui pranešama apie laikiną advokatų asociacijos advokato paskyrimą arba kai atitinkamais atvejais Teisinės pagalbos komisija priima sprendimą dėl teisinės pagalbos suteikimo ir bet kuriuo atveju per du mėnesius nuo prašymo pateikimo.

■ Paskutinis naujinimas: 24/07/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.